

nými soudy. Z toho, že zákon v § 15 čís. 4 nepředepsal výslovně řízení sporné, jest proto dovoditi, že měl na mysli řízení nesporné, chtěje patrně v tomto řízení vyloučiti spory ve formálním slova smyslu. Z předpisů těch je dále dovoditi, že nezáleží na tom, kdo provedl okleštění, zda tak učinil podnik sám lidmi jím přímo k tomu sjednanými, či nepřímým, že zadal stavbu rozvodné sítě jinému podnikateli jako pomocníku. Rozhodné jest, že jde o výkon užívacího práva ve smyslu §§ 7 c) a 8 čís. 1 c), a že došlo k okleštění za příčinou zřízení rozvodné sítě podle § 9 čís. 1 všeužitečným podnikem, jenž může dílo to provést vlastními zřizenci i pomocníky, s nimiž sjedná smlouvu o dílo. Nezáleží na tom, kdo dal přímý příkaz k okleštění, rozhodující jest účel, proč se tak stalo. I v tomto případě jest užití předpisů zákona čís. 438/19 sb. zák. a nař. vylučujících sporné řízení před řádnými soudy, a byla proto žaloba právem odmítnuta pro nepřípustnost pořadu práva.

### Čís. 8026.

**Činití objednávky pro státní ústav nemůže přednosta ústavu přenést na jinou osobu, pokud mu právo to nebylo výslovně uděleno nebo pokud nenáleželo k úřední jeho pravomoci. Jednáním asistentovým může být stát zavázán jen, pokud je přednosta ústavu schválil anebo pokud byl asistent k tomu zmocněn přímo státem.**

(Rozh. ze dne 5. května 1928, Rv I 1505/27.)

Žalobce dodal ústavu vysoké školy technické různé předměty k objednávce asistenta ústavu Dr. J-a. Žalobu proti československému státu o zaplacení dodaných předmětů procesní soud první stolice zamítl, o d v o l a c í s o u d napadený rozsudek potvrdil. D ů v o d y: Soud první stolice bezvadně zjistil na základě výpovědí svědků profesora Františka W-a, asistenta J-a, že prof. W. Františka J-a k objednání zboží v žalobách uvedeného nezmocnil, a že zejména nelze o zmocnění mluvit proto, poněvadž dotace byla již ohledně všech položek účtováných při objednávání překročena, při čemž dlužno poukázati na to, že svědek František J. potvrdil, že profesor W. by mu byl nikdy nedal svolení ku nakoupení zažalovaného zboží, kdyby mu byl svědek František J. řekl, že dotace jest již vyčerpána. Nepadá na váhu, zda byla dotace později vyplácena v hotovosti a nelze výrok profesora W-a, že vlastní opatřování potřeb pro ústav svěřeno bylo Dr. J-ovi, vykládati v tom smyslu, že tím bylo vysloveno, že asistent J. byl splnomocněn k objednávkám, neboť tomu odporuje v dalším výpověď svědka profesora Františka W-a samého, který výslovně popřel, že Františka J-a ke sporným objednávkám zmocnil. Z výpovědí jak profesora W-a, tak Františka J-a vyplývá, že František J. jako asistent ústavu, byl zasvěcen do toho, co v ústavě jest, co v ústavě schází, a proto byli dodavatelé odkazováni prof. W-em na asistenta J-a, aniž by se však z toho dalo vyvoditi, že

z toho dodavatelé mohli souditi, že jest asistent František J. zplnomocněn k objednávkám. Odvolací soud má za to, že zmíněné zmocnění se nedá vyvoditi ani z konkludentních činů, kteréžto konkludentní činy shledává odvolatel v tom, že dodavatelé byli poukázáni na asistenta J-a, že tento podepisoval objednávací lístky, že tyto opatřeny byly razítkem ústavu. Význam odkazování dodavatelů na asistenta J-a byl již dříve vysvětlen, podpisování a orazítkování objednávacích lístků nemůže podati pro dodavatele státního ústavu důkaz o tom, že se objednávka stala řádným způsobem pro ústav. Bylo věcí žalobce, pakli objednávky na úvěr do tisíců šly, aby se u přednosty ústavu prof. W-a informoval o rozsahu plné moci asistenta J-a a byl by tak zachoval opatrnost řádného kupce, k jejíž zachování jest podle článku 282 obch. zák. zavázán. Nelze tudíž mluvit ani o zjevné plné moci ve smyslu § 1017 obč. zák., ani nelze užití v tomto případě § 1029 obč. zák., poněvadž nebylo nijak zjištěno, že by byl profesor W. svěřil asistentu J-ovi správu celého ústavu, neboť jak z výpovědi Františka J-a i profesora W-a plyne, ponechal si tento správu ústavu sám. Z toho, že po podání žaloby žalovaná strana zaplatila žalobci Marsovu elektrickou pec a janský filtrační kelímek, nemůže žalobce ničeho pro sebe dedukovati, jak již prvý soud správně dovodil. Zbývá zabývat se ještě tím, zdali není žalovaná strana povinna zaplatiti nedoplatek účtů z důvodu uvedeného v § 1041 obč. zák. O tomto důvodu žaloby dalo by se mluvit, kdyby strana žalující dokázala, že ty které dodané věci byly použity k užitku žalované strany. Tento důkaz se ale žalobci nepodařil. Jediný svědek, který by v tom směru v úvahu přicházel, bývalý asistent František J. udal v té příčině, že veškeré chemikálie v účtech uvedené zpracovány byly z větší části doktorandy, kteří nemají nárok pracovati s potřebami koupenými ze státních prostředků, ale že nemůže udati, které věci spotřebovány byly posluchači a co se stalo s dodaným platinovým drátem. Nelze tudíž říci, že ty které věci byly použity k užitku žalované strany a nebylo lze ani z toho důvodu žalobě vyhověti. Soud první stolice zjistil jen to, co se z provedených důkazů podávalo, nezjistil něco jiného, nebo jinak, nežli provedené důkazy na jevo přinesly, není zde proto nesprávné ocenění provedených důkazů, ani nesprávného posouzení po stránce právní, ježto posouzení to stalo se podle náhledu odvolacího soudu z důvodů právě uvedených zcela správně.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

#### D ů v o d y:

Dovolatel dovozuje, že státní úřad metalurgický je úřadem státu jako právního podmětu a že jest representován svým přednostou jako osobou fysickou. Právním jednáním profesora W-a jako zákonného representanta ústavu jest tudíž zavázán přímo stát. Není správným další názor dovolatelův, že zákonný representant může v důsledku svého zákonného zmocnění přenést toto své zmocnění na jinou osobu s účinkem, že jednáním této třetí osoby jest zavázán stát. Profesor W. jako úředně

jmenovaný přednosta ústavu vykonává svůj úřad nikoli na základě soukromoprávní smlouvy zmocňovací, nýbrž na základě úředního zmocnění a jest jednáním jeho zavázán stát jen potud, pokud jeho zástupce byl činný v mezích úředního zmocnění. Podle spisů nelze pochybovati o tom, že jako přednosta ústavu byl profesor W. úředně oprávněn činiti pro ústav a tím i pro žalovaný stát objednávky, jež byly výkonem jeho úřední moci jako přednosty ústavu. Tuto svou úřední pravomoc nemohl profesor přenést na jinou osobu, pokud mu právo to nebylo výslovně uděleno anebo pokud nenáleží k úřední jeho pravomoci. Že tomu bylo tak, nebylo žalobcem tvrzeno a nelze vůbec předpokládati, neboť pokud objednávky náležejí k úřední správě ústavu, byl jí pověřen přednosta ústavu anebo úředně stanovený jeho zástupce, ne však asistent, jehož úřední postavení jest vymezeno předpisy zákona ze dne 31. prosince 1896, čís. 8 a min. nař. ze dne 1. ledna 1897, čís. 9 ř. zák. na rok 1897. Mohl proto jednáním asistentovým zavázán býti stát, jen pokud přednosta ústavu, profesor W. je schválil a tím dodatně uznal za své vlastní úřední jednání nebo pokud asistent byl k tomu zmocněn přímo státem. To jsou skutečnosti obecně známé a nemůže žalobce poukazovati k tomu, že šlo jen o vnitřní poměr jemu neznámý a pro něj proto nevýznamný. Měl se proto žalobce před vyřízením objednávek dotázati přímo profesora W-a a vyžádati si jeho schválení, chtěl-li se uvarovati ztráty záležející v tom, že se mu nedostane vzájemného plnění se strany státu. Není proto třeba zabývati se otázkou, zda průvody stačí k přesvědčení o nedostatku soukromoprávního zmocnění asistentova, neboť k úřední působnosti tohoto jistě nenáleží funkce přikázané přednostovi ústavu, a také ne skuteností, zda věci žalobcem dodané byly spotřebovány v ústavě, neboť žalobce neprokázal, že se tak stalo s dodatným schválením jedině povolaného činitele, t. j. přednosty ústavu. Tím méně jest třeba uvažovati o věci po stránce soukromoprávních ustanovení o smlouvě zmocňovací.

### Čís. 8027.

#### **Pokud ručí hostinský za úraz prasknutím láhve syfonu.**

(Rozh. ze dne 5. května 1928, Rv II 627/27.)

Žalobkyně byla v hostinci žalovaného poraněna vybuchuvší láhví se syfonem. Žalobní nárok na náhradu škody neuznal procesní soud první stolice důvodem po právu, připojiv se k posudku znalce, že úraz nebyl žalovaným zaviněn. Odvolací soud uznal žalobní nárok důvodem po právu. Důvody: Soud první stolice postavil se zcela na stanovisko znalce, který na jedné straně zkoumal příčiny výbuchu, což ovšem spadalo do jeho oboru, na druhé straně však řešil také otázku zavinění žalovaného, čímž však ze svého oboru vybočil a podjal se úkolu, který náležel soudu. Soud, přijav celý posudek za svůj, zřejmě vyslovil, že si osvojuje všechna jeho skutková zjištění,